

Senfoni No.7, La Majör Op.92

* Poco sostenuto-Vivace * Allegretto * Presto; Assai meno presto * Allegro con brio

Beethoven'in eserleri arasında Yedinci Senfoni'den daha neşeli ve iyimser başka bir çalışma yoktur. Belirgin bir kalp sızısı ve tatlı bir teselli arasında sezgisel biçimde hareket eden ikinci bölüm (allegretto) dışında.

1811 yılında Teplitz kaplıcalarında yakın dostlarıyla geçirdiği mutlu günlerde ve sonraki aylarda Beethoven'in 7. ve 8. Senfoni'leriyle Arşidük Üçlüsü doğdu. Besteci, taslaklarını daha 1809'da hazırladığı, 13 Mayıs 1812'de partiyonunu yazmaya başladığı, 19 Mayıs'ta tamamladığını belirttiği ve Kont Moritz von Friess'e (1777-1826) ithaf ettiği 7. Senfoni'yi en sevdiği eseri olarak tanımlar.

Kemancı Spohr anılarında, Beethoven'in senfoniyi ilk kez 8 Aralık 1813'te Viyana'da yönettiğini, ancak sağlığı yüzünden acıklı durumlara düştüğünü anlatır. Napolyon'a karşı savaşmış ve sakatlanmış askerlerin yararına verilen konserde Beethoven'in bu nedenle bestelediği Wellington'un Zaferi ve birçok marş da yer almıştı. Bu karışık konser düzeninde bile – eleştirmenlere karşın- beğenilen 7. Senfoni'yi Wagner "Dansın tanrısallaştırılması", "ilahi bir dans şiiri" olarak tanımlamış ve başucu senfonisi yapmıştır. Berlioz "Çağdaş müziğin harikası" olarak tanımlamış, daha sonra da, dansın şiirleştiği bu esere ünlü bale ustaları ilgi

göstermiştir. Carl Maria von Weber'in hiç beğenmeyip "tımarhane için oldukça olgun bir eser" olduğuna karar vermesi ya da Wagner'in, Liszt piyanoda eşlik ederken, bu senfoniyle dans etmesi bir yana, senfoninin özellikle ikinci bölümünde insan, baskı altındaki duygularının hüznü yoğunluğunu kalbinde hissedebilir.

7 senfoni ancak 1816 yılı Kasım ayında Viyana'da Steiner tarafından yayımlandı. Üfleme çalgılar dokuzlusu, yaylılar dördlüsü, piyanolu üçlü düzenlemeleri de yapılan 7. Senfoni'nin iki piyano uyarlaması da "Majeste İmparatoriçe Elizabeth Aleksieva –tüm Rusların Çarıçesi'ne" ithafıyla yayımlandı.

4 bölümdür (poco sostenuto-vivace, allegretto, presto, allegro con brio). Günümüzde kulaklarımızın aşına olduğu 2. bölümüdür. 2. Bölüm, kararlılığın en coşkun şekilde dışa vurumudur. Yaşamı boyunca kadınlarla ve parasal konularla boğuşan Beethoven'in iç sıkıntısının dışa yansımalarıdır. Sıkıntıyı en yoğun ve en iyi şekilde anlatan müzikal eserlerden biridir; acıya, kimi zaman hiddet dolu bir coşkunun dansıyla, kimi zaman da ağırbaşlı bir hüznü meydan okur Yedinci Senfoni. Kıvrak, atletik, bilinçli bir şekilde yönlendirilmiş oynak bir eserdir. Ortalama bir tempoda adımlandırılmış giriş kısmı, hem dinamiklerde,

hem de ses genişliğinde devasa bir hacim duygusu yaratarak niyetinin ciddiliğini ortaya koyar. Sonra da kendiliğinden, çok güçlü ama bulaşıcı bir şekilde şamatalı bir vivace (canlılık) içine dökülür. Beethoven'ın kendi zamanındaki en popüler senfonik bölümlerden biri olan allegretto'dan sonra, bazen gezginlerin ilahisi şeklinde duyulabilen (iki kez, hatta neredeyse üçüncü kez ortaya çıkan) bir trio ile sırayla yer değiştiren güçlü ama oyunbaz scherzo gelir. Bu trionun, bölümün ana temposuyla ne denli bir karşıtlık oluşturması istendiği her zaman tartışma konusu olmuştur. Senfoniye sonlandıran (çoşkulu, sürükleyici, çabuk bir deyişle) allegro con brio ile Beethoven, dinleyicide katıksız bir yaşama sevinci oluşturarak sanatseverleri tüm müzik tarihindeki en dinçleştirici girdaplardan birinin içine atar.

1. Bölüm 4/4'lük ölçüde, La Majör tonda, ağır ve engin (Poco sostenuto) tempoda başlar; uzun girişi, dostça havasıyla bağımsız bir eser gibidir. Önce enerjik ve ciddi, sonra yumuşak ve hülyalı iki temayı da obua sunar. Bu barışçı atmosferden sonra ritmik yükselişlerle 63. mezürde, 6/8'lik ölçüdeki canlı (vivace) tempodaki hızlı bölmeğe geçilir. Burada asıl tempoyu flüt belirler; tüm bölüme egemen olan bu tema önce yaylılar, sonra da tüm orkestra tarafından alınır. Çok canlı orkestra efektleri, ilginç tonalite değişimleri (modulation), çok güçlü (fortissimo) – çok hafif (pianissimo) arasında sert geçişlerle dinamik bir gerilim yaratılır. Dramatik bir genel susuşun ardından viyola, viyolonsel ve kontrbasların 11 kez ısrarla tekrarladıkları kromatik motif giderek bir kreşendo ile yükselerek, fanfarların (üflemeli bakır çalgıların) zafer çağrısına ulaşır.

La minör tonda başlayan 2/4'lük ölçüde 2. Bölüm, pek hızlı olmayan çabukça (Allegretto) tempoda, hüznü ve melankolik bir matem havasındadır. Ağır ritimli basit ana tema önce bas yaylılarda –viyola ve viyolonsellerde- çekingen bir şekilde duyurulur. Kemanların buna katılmasıyla bu kez duygulu ve özlem dolu bir ezgi belirir, buna klarinet Majör tonda dostça yanıt verir. Ancak, basların eşliğindeki ciddi giriş teması yeniden huzursuz şekilde belirir. Serbest

çeşitlemelerle ve içten bir anlatımla gelişen hüznü hava, bölümü sona erdirir.

3. bölüm, 3/4'lük ölçüde, Fa Majör tonda başlayan çok hızlı (Presto) ve ateşli bir scherzo'dur. O çağın eleştirmenlerinin "çılginca ve düzensiz buldukları" tempoda gelişir. Ölçünün kurallarıyla alay eder gibi sıçrayan dik kafalı ritmiyle, keskin dinamizmi ve dizginlenemeyen havasıyla dinlenir, soluk alır. Bir Güney Avusturya ezgisi olduğu söylenen ve tahta üflemeli çalgılarla sunulan Majör tondaki bu lirik motif, dans temasından sonra yeniden duyulur. Ancak tüm orkestranın güçlü akorlarıyla sona erer.

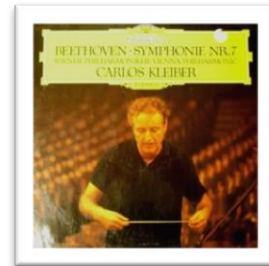
4. bölüm 2/4'lük ölçüde, La majör tonda hızlı ve parlak (Allegro con brio) tempoda, bitmeyen ritmik enerjisiyle fırtına gibi girer. Ölçünün alışılmamış şekilde zayıf tarafının vurgulanmasıyla beliren kavrayıcı tema ve daha sonra yan temalar çılginca gelişir. Eser, coşkun bir Coda ile sona erer.

(Süre 42')

Symphony No.7 – Allegretto – Carlos Kleiber

<http://www.youtube.com/watch?v=xrfHa5AOWew>

Carlos Kleiber'in yorumunun son doksan saniyesi tüm müzik tarihindeki en kıskırtıcı pasajlardan birini içerir. Müzik, yüksek bir heyecan noktasından kademeli olarak aşağı iner; gerilim ve beklentiye daha da yoğunlaştıracak bir basamak noktası oluşturmak üzere yumuşar. Bu arada, kemanlar karşılıklı güçlenen canlı bir dialog sürdürürler. Gerilim arttıkça, müzik zirveye ulaşmayı geciktiren basamak noktası tarafından kesintiye uğrayan bir temaya ulaşır.

Beethoven – Symphony no.7 in A majör, Op.92 – Kleiber Vienna Philharmonic Orchestra

<http://www.youtube.com/watch?v=jl-ld6TyjZ0>

Kazım ÇAPACI